

ČASOPIS S PODOBAMI ZA SLOVENSKO MLADINO.

Štev. 6.

V Ljubljani 1. junija 1885.

Leto XV.

Zvonovom.

Zvonovi zvonite,
Zvonite lepó,
Ker mamico mojo
K pogrebu nesó.

Tam, kjer vže počiva
Tisóče ljudi,
Še mamica moja
Svoj mir naj dóbi.

Ti dal si jo Oče,
Ti vzel jo od tod,
Češčeno naj Tvoje
Imé bo povsod.

Ti daješ mi tudi
Tolažbo sladkó,
Da videlo zopet
Jo bude okó.

Ljubežen je njena
Skrbela za mé,
Ogrévala moje
Otroško srcé.

A zdaj je umrla,
Nazaj je ne bó,
Bridkostno oziram
Se v sínje nebó.

Zatorej zvonóvi,
Zvonite lepó,
Naj mamica moja
Počiva sladkó.

Milan.

Misli na Bogá.

an je lep, ali solnce je vže nizko na zahódu in skoraj se bode skrilo za visoko goro, ob katerej na zelenem hólmcu stoji razvalina starega grada in takój zraven pokopališče.

Na razvalinah rečenega grada sedi deček v trinajstem letu svoje dóbe, oko se mu solzi, kadar koli pogleda dolí v lepo dolíno, kjer je njegov preljubi rojstni kraj. Dolgo je vže sedel tukaj in se jokal, a zdaj, ko se je začelo solnce pomikati za goro, vzdignil se je in bridko jokajoč zaklical: „Z Bogom zdaj, preljubi moj rojstni kraj; jutri o tej dóbi te ne bodem več gledal . . . z Bogom tudi ti, stari grad, ob katerega razvalinah sem se tólikokrat igral!“ Zdaj se obrne še proti pokopališči ter vzdahne: „O mati moja predraga! tudi tebi mrtvej rečem zdaj z Bogom . . . z Bogom ostani in sladko počivaj v domačej zemlji!“ To rekši, otide v vas.

Po ulicah so se igrali otroci — továriši njegovi. Vže dolgo poprej je Lovro povedal vsacemu, da ga oče nameravajo dati v mesto rokodelstva se učít, in tudi to so znali, da Lovro jutri na vse zgodaj odpotuje iz dóma. Zatorej ga je zdaj ta, zdaj óni nagovoril z besedami: „Jutri tedaj nas bodeš ostavil, Lovro?“ Te besede so mu bile bridkostne in zato ní odgovarjal ničesar, nego hitro je korakal domóv, zakrivajoč si solzne oči.

Prišedši do hišnih vrat, otare si oči, da bi oče ne videli njegove žalosti in tuge. Ko odprè vrata, pritečeta mu bratec Ivan in sestra Katarinka naproti, rekoč: „A kje si bil ves popóludne, Lovro dragi? Pojdi hitro, da vidiš, kakih lepih kolačev ti je izpekla dobra tetka, in tudi pišče za pot. Dà, dà, tetka te ima zeló rada!“ In tako je tudi bilo. Lovrov oče in teta sta vse potrebno preskrbela za mladega popotnika, kateri otide jutri zgodaj iz dóma.

Lovro je šel to noč rano spat, da bode mogel družega jutra rano vstati.

Začelo se je daniti, in Lovro je vže na nogah. Oblekel se je, torbica z jedjó in potrebno obleko mu vže visí preko ledij in kratko palico ima v roki. Ivan in Katarinka gledata odhajajočega brata, a oče ga še podučujejo, rekoč: „Lovro moj dragi! slušaj na vsako besedo svojega mojstra; karkoli ti reče, stóri brez odloga, in dobro se ti bode godilo. Tvoj mojster, h kateremu greš v nauk, dober je človek, poznam ga vže davno, zatorej se ti ni treba hudega bati. A tudi zdaj, ko bodeš pri ptujih ljudéh, ne pozabi na Bogá niti na knjigo; jaz sem ti vtaknil v torbico čítanko, več — óno veliko, na katero si nam toliko lepih stvari čítal. In takó zdaj, dete moje ljubo, z Bogom! Bog naj te hrani in čuva! Poprej se še oglasi pri strijeu, ki te bode spremil tjà vèn iz gozda!“ — Oče bi mu še dalje rad govoril na srcé, ali solzé se mu vlijó iz oči; in Lovro? — niti z Bogom ni mogel, da bi rekel, poljubil je očeta, objel Ivana in Katarinko in otišel.

Vže se je zdanilo in Lovro je bil s strijcem izvan velicega gozda na širokej ravnini, sredi katere je stal ob cesti velik lesen križ. Zdaj zaprosi Lovro strijca: „Strije moj dragi, pustite me zdaj samega in vrnite se domóv, ker imate dosti opravka. Meni je pot dobro znan, ker sem bil vže z očetom nekoliko kratí v mestu B —.“ In tu ga je strije pustil samega.

Lovro, prišedši do križa, poklekne, povzdigne oči in roki k nebu ter

moli na glas: „O oče nebeški! daj mi da pridem srečno, kamor sem namenjen. Ohrani mi očeta, brata in sestrico domá čvrste in zdrave, da jih ob letu zopet najdem take, kakeršne sem ostavil danes. A duši moje dobre rajnke matere bodi usmiljen in daj jej uživati večno veselje pri sebi v nebesih! O samó vas, predobra moja mati, ko bi bil vas videl še živo pri svojem odhodu!“ To rekši, vstane in gre dalje. Za dobrih šest ur je bil v mestu.

Lovro je bil vže nekoliko krati, kakor je sam povedal, z očetom v tèm mestu, in zdaj, ko je prišel tu sèm, bilo mu je skoraj kakor domá v rojstnem kraju. Prišel je v hišo svojega mojstra krznarja, ki je kupoval ovčje kože od njegovega očeta. Ko je Lovro stopil v hišo, poljubil je roko mojstru in njegovej ženi ter jima povedal kakó in kaj. Oba sta ga prav ljubeznivo vzprejela, vzela mu torbico z rame in mu dala jedí, da založi.

Od tega dne je začel Lovro v hiši svojega mojstra pridno delati in se učiti. In res je slušal svojega mojstra na vsako besedo; storil je vse, kar mu sta rekla gospodar in gospodinja in kmalu se jima je takó prikupil, da sta ga ljubila kakor svoje otroke. Tudi otroci so ga ljubili, ker jim je bil dober in prijazen. Ob nedeljah in praznicah je sedel z otroci svojega mojstra domá za mizo in jih je podučeval v branji, pisanji in računanju; dajal jim je uganke in jim pripovedoval lepe pripovedke. Najstarejši krznarjev sin je dobival vsak mesec „Vrtec“ iz Ljubljane in to je bilo Lovru največje veselje, ker ga je zeló rad čítal. Tudi je Lovro prav pridno hodil v učilnico za rokodelske učence in v cerkev, kjer si ga lahko videl vsako nedeljo s pesmarico v roki na koru pri orgljah, kjer je pomagal peti pri sv. maši.

Minul je dan za dnevom, minulo je leto, odkar se uči naš Lovro krznarstva v mestu. O binkoštnih praznicah mu dovoli mojster, da si gre domóv obiskat očeta,

O to je bilo veselje za Katarinko in Ivana. Tudi ni Lovra srce domóv vleklo toliko za domačo hišo — on si je domóv želel največ, da obiše grob svoje dobre rajnke matere. Kadar je prišel v svoj rojstni kraj, šel je najpred na pokopališče, pokleknil na materin grob in molil za izveličanje njene duše. Ves zadovoljen, da je imel srečo obiskati materin grob, vstal je in šel domóv.

Minuli so binkoštni prazniki in Lovro se je moral vrniti v mesto.

Takó je preteklo prvo, tako tudi drugo in tretje leto. Lovro je bil vedno enak: dober, priden in pobožen, kakor óno prvo leto, ko je prišel k mojstru. A zdaj je bil tudi še, kakor se samó o sebi umeje, starejši in pametnejši.

V tretjem letu mu je mojster dajal plačilo, ker se je Lovro vže izučil rokodelstva, in je zdaj bil v podporo krznarskega dela pri svojem gospodarji. S pridnostjo in varičnostjo si je prihranil 40 gld., katere je domóv očetu odnesel.

Še jedno leto mu je zvršiti kot rokodelskemu učencu in potem postane rokodelski pomagač. Kmalu je minulo tudi to leto in prišla je vesela velika-noč, ko se je imel oprostiti. In res, oprostil ga je mojster, in Lovro je postal — pomagač. Bila je ravno nedelja, ko ga je doletela ta sreča. Lovro je bil v cerkvi pri sv. maši. Po okončanej službi božjej, ko so bili vže vsi ljudje otišli iz cerkve, stopil je Lovro pred véliki oltar in se zahvalil Bogu, da ga je ohranil zdravega skozi štiri leta in mu dal srečo, da je zdaj sam svoj. Prosil je Boga, da bi mu tudi naprej še ohranil zdravje in mu podelil vse óne kreposti, katerih je treba vsacemu rokodelcu, ako hoče delati v svojo korist in v korist svojega bližnjega ter na čast in blaginjo svoje domovine.

Takó se Bogu priporočivši, šel je iz cerkve domóv k svojemu gospodarju. Ta dan je ukazal mojster napraviti dobro kosilo iz ljubezni in spoštovanja do svojega Lovra, ker danes se jim je ločiti od njega. K tej pojedini so bili povabljeni vsi krznarski rokodelčiči.

Pri pojedini sta se mojster in njegova žena zahvalila Lovru za njegovo poslušnost, pridnost in potrpežljivost. Ko so vstali od mize, poslovil se je Lovro od vsacega posebej, posebno pa od gospodarja in gospodinje, šel je še jedenkrat v cerkev, da si izprosi blagoslova in pomoči božje, in potem je nastopil pot v široki svet, da se še kaj več nauči o svojem rokodelstvu. Šel je daleč daleč po svetu in ko se je pripeljal preko Dunava, obrnil se je proti domovini in z žalostnim sreem vzdihnil: „Ostani mi z Bogom, premila sladka moja domovina!“ Navršil je Lovro zdaj 17. leto svoje dôbe. Prepotoval je mnoge kraje in mesta, a naposled se ustavil pri nekem krznarji v Pragi, kjer je dve leti pridno delal in prav zmerno in varično živel. Tu bi bil še dljê časa ostal, ako bi ga ne bila vojaška dolžnost prisilila v domovino se povrniti. Bilo mu je zdaj ravno dvajset let.

Pred sedmimi leti je sedel še deček na ónih razvalinah starega grada, in evo ga zdaj zopet tam, kjer poljubljuje lesení križ na grobu svoje matere. Domá se je v tem času mnogo izpremenilo: oče se je postaral, Katarinka hodi v četrti razred ljudske šole, a Ivan se uči kolarstva domá pri domačem kolarji. Po večkrat so sedeli zvečer okolo mize in Lovro jim je pripovedoval, kaj je vse videl in skusil po daljnem svetu. Najraje so ga poslušali, kadar jim je čital iz svoje popotne zabilježnice, v katerej je imel zapisan vsak kraj in vsako mesto, koder koli ga je nanesel pot. Zapisal si je tudi vse, kaj je tu ali tam videl znamenitega.

Kot obrtniški pomagáč je imel povsod lep zaslužek, ali on ni trošil, kakor to delajo drugi mladi ljudje, na zabave, veselice in druge nepotrebne stvari, nego štedil je in štedil, ter si tako prištedil nekoliko sto goldinarjev, s katerimi si je z očetovo pripomočjo napravil svoj obrt, to je: bil je zdaj sam svoj gospodar. Ker je bil zeló priden, varičen in pošten, napravil si je časoma lep imetek ter je še denes jeden najboljših in najodličnejših gospodarjev v svojem domačem kraji. Še zdaj rad pripoveduje, kako je vedno imel Boga pred očmi, kako je rad molil in se priporočeval Bogu, kadar koli mu je bilo kake pomoči treba. In Bog je vselej uslišal njegovo molitev, ker je bil vreden njegove milosti.

Evo otroci vidite, kakšen rokodelsk učencec je bil Lovro. Ljubil je svoja roditelja, mislil vedno na Bogá, in se povsod lepo obnašal. Zatorej mu je Bog dal srečo, da so ga povsod radi imeli in se mu je tudi povsod dobro godilo. Dobrih in pridnih otrok Bog nikoli ne zapusti, on je vedno ž njimi in jih vodi po vseh potih njih življenja. Bodite tudi vi dobri, pridni, poslušni, várični, ljubite očeta, mater, brate in sestre ter imejte vedno Bogá pred očmi, pa bode dobri Bog blagoslovil tudi vas, kakor je blagoslovil dobrega Lovra.

(Iz hrvaščine prosto preložil I. T.)

Pridne otroke Bog ljubi.

Srečni stariši, ki imajo dobre in pridne otroke. Dobri otroci slušajo svoje stariše na vsako besedo, pridno se učé in delajo radi. Take otroke je imela gospá Rožnikova. Nikoli jih ni bilo treba priganjati k delu niti spodbujati k učenju, otroci so storili vse iz ljubezni do Bogá in svojih starišev. Oče jim je bil uradnik in se ni mogel mnogo ukvarjati z otroci, a tega mu tudi treba ni bilo, ker so otroci sámi radi spolnovali svoje dolžnosti.

Kako lepó jih je bilo videti popóldne z materjo sedeč v sobi vsacega pri svojem delu. Stanko, ki je bil v učilnici vedno prvi, učil se je z velikim veseljem. Nobene naloge ni spisal slabo, in to, kar se je imel učiti na izust, znal je tako dobro in gladko, da mu ga ni bilo v učilnici enacega. In Milka, njegova sestra, o kako lepó in ročno je znala plesti! Videč bratca, kakó trudoljubivo se učí na šolsko knjigo, toliko pridnejša in urnejša je bila tudi ona pri pletenji, saj je delala za ljubega bratca, ki jej vselej rad pomaga, kadar

ne more te ali one šolske naloge prav narediti. A Jožek, ki je še le letos začel v šolo hoditi, spisal je vže na pločico prav čedno svojo nalogo in zdaj mu kruhek dobro diši, ki so mu ga mati dali za južino. Tudi Franek bi imel rad kaj družega v rokah nego lesenega konja, ki mu ga so oče za god kupili. Naveličal se ga je vže in rad bi delal to, kar delata njegova bratca. In glej, vzal je Jožku pisalo, da tudi on nekaj napiše in pokaže očetu, kadar pridejo domóv. Tudi njega bodo oče pohvalili, kadar ugledajo, kaj je napisal Franek njih ljubi. O koliko veselja ima dobra mati s tacimi otroci, ki jih ni treba nikoli svariti ne opominjevati. In Bog, ki vse vé in vse vidi, gleda z dopadajenjem doli iz svitlih nebes ter blagoslavlja otroke, ki so dobri in pridni ter delajo veselje svojim starišem. O kako veselo in prijetno je v takej hiši, kamor Bog gleda z dopadajenjem!

Ivan T.

V hiši na kmetih.

Oč je objela zemljo in mesec se je odseval v sneženi belini. Tù pa tam se je utrnila kaka zvezdica, in iz gozda se je slišal zdaj pa zdaj glas kake sóve. Po vási ni ónega veselega življenja, kakor po dnevi in samó vedno bdeči pes zalaja sèm ter tja ali kaka mačka zamijavka pod streho. Drugače je vse tiho, vse mirno — — —

Veselejše življenje je po hišah — — —

Slabo razsvitljuje brleča svetilka prostorno izbo in kaže, da so ljudje še po konci. In celó ti mali poniglavčki, ti neugnani otroci se še takó dobrovoljno smijó in vpijó po izbi, kakor bi še ne bil čas počitka. Za pečjó sedi ob jednej strani dekletce — kakih 6 let mu je — in se pritiska tesnó gorke peči. Zavito je v stare cunje, samó nežna glavica mu gleda vèn in ta mačja očesca mu švigajo po izbi in ti ustnici se smijó takó ljubó, kakor bi pogledal kar razcvetelo rožo. Na drugej strani sedi deček, ves v kožuh zavit; roci mu sezati samó do kožuhovih komolcev, s konci rokavov pa plòska in plòska, da odmeva po izbi. Glavico si je vtaknil skozi precejšnjo luknjo v kožuhu ter se smeje in reži, kakor bi orehe stresal. „Mama! Franek je pa vaš kožušček strgal,“ oglesi se nagajiva Lenčica za pečjó.

Mati so predli pri steni in ker je kolovrat precej ropotal, niso čuli teh besed. Še le ko Lenčica ponoví svojo tožbo, ozró se mati za peč in rekó: „Kaj še nista šla spat? Le počakita, nagajivca, nič vama ne prinesem jutri s trga. Saj bodeta še Blažka vzbudila, če ne mirujeta.“

H kratu utihneta mala kričača, boječ se materi zameriti. A ne moreta dolgo strpeti.

„Mama! po tihoma se lahko pogovarjava, kaj nè?“ vpraša Franek in ko mati nič ne odgovoré, mislita si, da smeta.

„Lenčica, ali še kaj veš o tistej basni, ki so jo zadnjič oče pravili,“ vpraša Franek šepetaje Lenčico čez vogel peči. „Kaj praviš? Malo glasneje vže smeš govoriti; jaz te ne slišim.“ In Franek ponoví svoje vprašanje precej glasneje.

„A-a, o lisici, ki je medveda in volka takó opeharila, kaj nè?“ reče Lenčica še glasneje.

„Prosiva očeta, da nama še jedenkrat povedó tisto basen, jaz sem jo vže pozabil,“ reče Franek.

„Saj je tudi jaz ne vem več dobro, pa nikar ne dramiva očeta, ker spé pri peči. Prosila jih bodeva jutri; danes ti hočem jaz zastaviti nekoliko uganek, ki mi jih je včeraj povedala Medenova Zalka: hočeš-li? „Lè, lè“, hiti Franek in se pazno pripravlja, da reši uganke.

„V gozdu posekano, na tnalu narejeno, za pečjó posušeno, za mizo pa lepó poje, kaj je to?“ vpraša ga Lenčica. Franek pa nastavi ušesi proti koncu peči, kjer sedi teta Mina, in ko še komaj dekletee izgovori, vže reši Franek zastavico, rekoč: „To so gosli!“ Je vže res, Franek; a sedaj mi povej, kaj je to: „Voda ogenj gasí, mene pa vročega stori?“ Franek se hitro sklóne proti Meti, da mu zopet reši zastavico po tihem, ali vže ga zasači bistra sestra in mu jame oponašati:

„Ahà, se mi je čudno zdelo, da bi bil ti tako moder kakor kak velik človek; nobene uganke ti ne zastavim več.“

„Nu, zdaj pa mi ne bode Meta ničesar več povedala,“ tolaži jo Franek, zarudevši se kakor rak.

Nu, bodi: „Šív pohodív, pa po svet hodív, nič piv in nič jedev, pa ljudi motiv, kaj je to?“ vpraša Lenčica in ves čas gleda na Franeka, da mu ne pové zopet Meta.

„Le čakaj, kaj bi bilo to?“ govori sam sè seboj, glavo držeč na prsih, a oči mu uhajajo tjà do Mete.

„Lenčica, ali ne greš spat, kaj še zdaj ne bode mirú,“ oglasé se mati pri kolovratu in Lenčica obrne pogled po izbi. V tem hipu se sklóne Franek in vže zavpije: „Vže vem, to je pijača.“

Toda Lenčica ga opazi, ko se je sklonil k Meti in ne zastavi mu več nobene uganke. Prepirati se začneta in kričita, da se vzbudi celó Blažek pri peči.

Na jedenkrat umolknetá oba in pričakujeta materine sodbe.

„Nà, sta ga vender le vzbudila. Pravila sem vama prej, da bodeta tako dolgo kričala, da vzbudita Blažka. Je vže dobro, nič vama ne prinesem jutri štruca s trga,“ karajo ju mati.

Blažek se skobacá iz pod odeje in zleze počasi s klopi ná tla. V samej srajčici stoji na sredi tople izbe in si mane zaspane oči.

„Blažek, pojdi no sem, pojdi,“ kliče ga teta. „Kaj ne, sta te ona dva kričača vzbudila, ubožček mali! Požugaj jima, le požugaj!“ tolaži ga. In Blažek priteče k Meti, ki ga vzame v naročje, vzdigne malo ročico, stisne pest in naméri za peč: „Ná, ná!“

Franek, ki je zdaj vže sedel na oglu peči, položí roki na oči in navlašč joče.

„Vidiš, kakó joče Franek, ker si mu požugal. Na, zdaj ga pa še pobožaj!“ nagovarja teta Blažka, ki stegne ročico in boža po lici nagajivega dečka: „Ná, ná!“

„O, kako si priden, ná, bom pa še jaz tebe,“ pravi Franek in boža okroglo ličee otrokovo.

„Še mene, Blažek, še mene pobožaj!“ prosi ga Lenčica, ki je zlezla iz cunji in se primaknila na óno stran peči.

In Blažek poboža še deklico na cvetoče lice.

„Še, še malo,“ sili ga Lenčica, a Blažek jo mahne po glavi z nežno ročico; vse se spusti v smeh.

„Dóli, dóli,“ jeclja otročé in kaže z roko na tla. Meta ga spusti iz naročja in Blažek steče k očetu, ki so dremali na drugej strani peči in sloneli na zapečku. Ko pomolí mali ročici k očetu, in kliče: „oče, gor!“ vzdignejo ga oče na klop in Blažek jim začne gladiti velo lice. Dobrovoljen nasmeš se pokaže na očetovih ustnicah in rekó detetu: „Še objemčkaj me, Blažek!“ In dete oklene ročici okoli očetovega vratú in jih poljubi na bledi ustnici.

„Na, zdaj si pa vže priden; še k mami pojdi!“ rekó oče in ga posadé na tla. Hitro steče po izbi, toda dolga srajčica se mu zaplete okolo nožic in pumf! pade na tla. Ali naglo se zopet pobere in steče k materi. Matí ustavijo kolovrat in vzemó dete v naročje. Kako ljubko se smežka in zré z bistrimi očesci v materin obraz. Malo umazano na jednom lici rudeče obličje — menda ker je prej ležal na tem lici — sveti se mu od čarovitih žarkov bliščeče se svetilke, glavo mu krijó redki plavkasti lasci in — iz pod prtene srajčice molita dve drobni, beli nožici. Nekaj časa se gledata z materjo, a potem nasloni glavico na ramo in kmalu zaspí — v materinem naročji.

Franek in Lenčica sta se v tem splazila s prostornega zapečka in približala materi. Vsak jedno nožico spečega Blažka božata in poljubljata. Zreli Franek si upa slednjíc še celó požgáčkati po mehkih podplatih otrokovih in Blažek se zopet vzbudi za hip, a kmalu zopet zaspí. Matí pa odženo poredna otroka in jima še jedenkrat zažugajo: „Le počakita!“

Zaspavšega Blažka položé prav varno v posteljico, Franek in Lenčica pa se zgubita za peč, in ko sta se še malo skavsala, a zopet sprijaznila, trdno zaspita

Kolovrat se je ustavil, luč se je pihnila, ljudje so polegli — — Piščeta čumé v kozuhovini v velikem lonci pri peči, mačka dromlja za pečjo, urino nihalo tolče enakomerno svoj „tik-tak“, iz za peči se čuje mirno otroško sopenje — — —. Drugače je vse tiho.

B—c.

Volk in lisica.

(Basen)

Reče volku lisica: „Pri sosedu so danes vola pobili; hajdi, ideva in se pošteno najužinava.“ Ideta ter prideta do soseda. Reče lisica: „Idi v mesnico, jaz bodem zunaj stražila.“ Sluša jo volk. A njega opazijo ljudje, prihité nanj s kolmi ter ga nabijejo. Lisica se v tem zmuzne v hišo, najé se v zapečku godlje ter si je nakida na glavo. Ko jo po tem v gozdu sreča volk, toži jej o svojih bolečinah, a lisica mu reče: „Meni so takó razbili glavo, da mi možgani prihajajo na dan. Pobrzejva, da naju ne ulové.“ Zbeží volk, a lisica lena hoditi, kliče za njim: „Vrni se in nesi me, ne morem dalje!“ Ponese jo volk, a lisica med potjo neprestano govori: „Bolni zdravega nese!“ Vpraša jo volk, kaj hoče s tem povedati. Odgovori mu lisica: „Ne vidiš li, da sem zbláznela?“ In prinesel je volk lisico do doma.

(Národná.)

Roditelja in otroci.

troci imate očeta in mater. To sta vaša roditelja (stariši). Ona vam skrbita za hrano in obleko ter za vse, česar vam je treba. Oče in mati vas učita samó to, kar je dobro in pravo. Ona vam kažeta, kaj smete storiti in govoriti, in kaj ne. Vi ste zdaj še majheni, a bili ste nekdanj še manjši. Bilo je, ko še niste znali sami jesti, ne hoditi, ne govoriti. Ako bi ne bilo takrat očeta in matere, morali bi propasti. Ona vas sta hranila in pojila, nosila in vodila ter tudi govoriti učila. Nimate večjih dobrotnikov na svetu od očeta in matere. O zatorej spoštujte in ljubite jih!

Kadar koli kdo izmed vas zbolí, o koliko pretrpita takrat oče in mati! Dobra mati se nikoli ne odpočije, in dobri oče nikoli ne sede, oba čujeta po vse noči pri svojem bolnem detetu, strežeta mu in iščeta zdravil.

Vsako zló in vsaka bolezen, ki zadene otroka, boli stariše še bolj nego li vas, ali najhujše jih boli, ako so otroci neposlušni, ako se nečejo učiti, ako se lažejo, prepirajo in tepó, ako delajo kvaro in ne pazijo svoje obleke in drugih stvari.

Kadar so otroci malopridni ali hudobni, tedaj očetu in materi ne diši ne jed, ne spanje; po večkrat se zgodí, da stariši še celó zbolé in umró zaradi malopridnih otrok. Taki otroci ostanejo potlej brez očeta in matere, ter nimajo nikogar, da bi jih gladne nahranil in žejne napojil, nage oblekel, ozeble ogreval in bolnim postregel; nimajo nikogar, da bi jih čuval, nego vsaki jih suje in odganja od sebe. O žalosten stan za take otroke!

Zatorej slušajte svoje roditelje, delajte jim veselje kakor koli morete in znate.

Ivan T.

S i n.

„Oče, ali bodem res vže umrl?“ takó je vprašal devetletni deček na smrtnej postelji očeta, ki je stal poleg postelje in se jokal. S prisiljenim nasmehom mu odgovori oče: „Dete moje! tebe smrtni angel še ne popelje v večnost; prišel bode sicer kmalu k nam, da nam vzame bolno staro mamico, a tebi bode prinesel zdravje.“

„Jutri bodem vže zdrav, kaj ne, oče?“

„Dà, dà, igral se bodeš vže s sestrico na vrtu,“ odgovori oče.

Ne more več govoriti bolni deček. Glava se mu nagne v stran, oči mu postanejo steklene in bled postaja kakor zid. Brez zavésti leži v postelji.

Poleg postelje stoji mizica. Za mizico sedi mati in se obupno ozira na bolnega sina. V naročji jej sloni hčerka, joka se in poprašuje, ali bode bratec res umrl? — Na postelji pri peči leži stara mati ter govori sama s seboj: „Čimú ne vzameš mene, o bleđa smrt, ko vže komaj čakam ločitve iz svetá? Pusti, o pusti to mlado življenje na radost njemu samemu in roditeljem nje-govim!“

V nezavesti jame deček govoriti: „Angel smrtni! ali vže greš po staro mamico? Pridi, o pridi po njo, a mene za zdaj še ozdravi. Glej, tam pri peči leži stara mamica, ali je ne vidiš? Nu, zdaj vže greš; kaj se mi smeješ tako sladkó?“

Po tej blódnji utihne deček. Počasi in počasi diha. Mrtvaški pot mu oblije čelo. Mraz mu preletava ude, da se posteljica stresava. Zdajci odpre oči, vpre jih v očeta, mater in sestrico takó ljubeznivo, da jim sree pòka od bridkosti. Zadnji dečkov pogled v svet. Zapre oči in globok izdih se mu izvije iz prsij, in z izdihom je odšló mlado življenje. Jók in stók se razlega po hiši, vsi poljubujejo dečka in v tugi poprašujejo, zakaj jih je ostavil.

Drugi dan je ležal deček na mrtvaškem odru v sredi najlepših cvetic. Ustni ste se mu smijali in bilo ga je videti, kakor bi počival. Sestrica mu je povila lep venec in položila na mrtvaški oder. A stara mati je vzdihovala v postelji pri peči in prosila Bogá, da bi tudi njej skoraj poslal smrt ter jo rešil bolečin.

„O angelček mladi! prosi tudi ti Boga, da me skoraj vzame k sebi,“ takó je govorila bolna starka, ko sem prišel kropit dečka. Ksaverij.

— * —

Šivanka.

(Spisal Fr. Hubad.)

Kaj bi pač začela mati brez šivanke, kadar je treba otroku srajčice ali kake druge obleke? In vender tako malo čislamo to majheno orodje, da-si je na tisoče in na milijone ljudi, ki si služijo živeža samó s šivanko.

Kako hudo je bilo Robinzonu na samotnem otoku, ko si je hotel napraviti obleko, pa ni imel šivanke. Z ostrim trnom je zbadal luknje v živalske kože in z veliko težavo vdéval liče vanje, a vender si ni mogel napraviti takó lične obleke, kakor jo nosi največji siromak pri nas. Zatorej razveseli popotnik

še denes divjaka v Afriki ali v Ameriki najbolj s tem, ako mu podari šivanko, katere do sedaj še poznal ni.

Najspretnější kovač izvestno ne more narediti tako ličnega orodja na svojem nákovalu, kakor je šivanka, katero dobiš za male krajcarje bodi si v katerej koli prodajalnici. Oglejmo si zatorej, kako se delajo te male a toliko važne in neobhodno potrebne šivančice.

V tovarnah (fabrikah) za šivanke namotajo najpred jeklene žice (drat) na motovila, ki imajo po 5 do po 6 metrov v obsegu. Takó namotajo velikansk kolobar po 50 do 100 žic. Ko se to zgodi, razrežejo velike in močne škarje, katere para goni, vse namotane žice najpred na dvoje in potlej dalje in dalje v vedno manjše kosce, dokler ne ostanejo kosci ravno za dve šivanki dolgi. Škarje režejo v vsakej minuti vsaj po 21 krat; delavec nima pri tem družega opravila, nego to, da podaje žice, katerih vzame po 50 do 100 najedenkrat ter pri tem z neko posebno pripravo tako natančno meri, da so vsi kosci jednako dolgi. V jednej uri jih nastriže do 40.000, to je za 80.000 šivanek.

A nastriženi kosci so krivi, treba jih je poravnati. Zatorej jih vzame drug delavec kar po 5 do 6000 skupaj, natakne na tako butarico po dva močna železna obroča na vsak konec, razbeli jo in dene med dve plóči. Gorenja plóča je obtežena in se pomika sém ter tjã. Takó se poravnajo jeklene šibice, kakor se pogládi perilo v mongi.

Na to je treba šibice poostriti na obéh konceih. Poseben stroj goni po več brusov iz najfinejšega peščenika takó hitro, da se zasúčejo v vsakej minuti najmanj po 2000 krat. Brusár sedi pri svojem brusu, vzame kar po dvajset in še po več šibic v roko, položi konec na brus in jih obrača med palcem in kazalcem, da se zbrusijo od vseh strani. A močiti brusa ne sme, da se igel ne prime rijã; zato se dela obilo jeklenega in kamenenega prahú, kateri je zeló kvarljiv brusarjevemu zdravju. Zategadel imajo bruse navadno v posebnih zabojih, iz katerih se jih vidi samó toliko, kolikor jih treba za delo. Vrteči se brus goni zrak takó hitro in močno, da vzame malo ne ves prah s sobój, kateri delavcu ne more več škodovati. Po nekaterih krajih so pa izumili že take bruse, pri katerih človek nima opraviti družega, nego nadzorovati stroje. Izurjen brusár nabrusi na dan po 15.000 šibic na obeh konceih, to je 30.000 šivanek.

Šivanki ste vže skoraj gotovi; treba jima je še samó ušesec in razdeliti se morati. Po starej navadi so ju razrezavali vže zdaj. Škarje, kakeršne smo vže omenili, strigle so jih ravno tako naglo kakor žico. Na to jim treba razširiti debeli konec. Delavec jih vzame po več skupaj z drobnim koncem v levico in udari s kládivom na debeli konec, da ga razširi. A pri tem postanejo pretrde na konci, zato jih morajo zopet razbeliti predno jim morejo napraviti ušesca. Potem jih polagajo z debelim, sedaj plóskim koncem na jekleno ost in udarijo s kládivom na nje, da se napravi jamica tam, kjer imajo biti kasneje ušesca. Treba potem prebiti jamico. Delavec postavi drugo jekleno ost v jamico na kosu svinca ležeče šivanke in udari s kládivom na ost. Takó prebije luknjo, a šivanka obtiči na osti. S to položi šivanko na nákovalo in udari po obeh stranéh po njej, da se luknjica lepše naredi.

Taka opravila zvršujejo navadno otroci, ker je treba pri tem opravilu spretnih malih prstov. Izurijo se ti delavčki takó, da znajo prebiti celó las in utákniti drugi konec prebitega lasú skozi luknjico,

Po Angležkem so ušesa prebadali, namesto da bi jih prebijali.

Kadar vže šivanke imajo ušesa, napravi se koritce pri ušesih, da se nit lože vdéva.

Po novejšej navadi pa ne razrezujejo šivanek še takrat, kakor smo to poprej omenili. Za zdaj še puščajo dvojčka skupaj. Delavec polaga šibice v poseben stroj. Med dvema stebričkoma se vzdiguje železna kocka in pada potem sama doli. Pod njo pridejo šibice v sredino in se razširijo po udarcu; ob enem se naredi jamica za ušesca, zareže se iglica na sredi, da se potem lahko razlomite šivanki, in vrhu tega dobite še znamenje tovarne ali pa vrste šivanek.

Na to jih dobi v roke delavka, katera jim s posebnim strojem vbada ušesca, a druga jih hitro nabira na dve žici, natikajoč jih z vsako luknjico na jedno. Zdaj jih dobi delavec v roki, ki jih opili po obéh stranéh, da postanejo gladke in lične.

Kadar je to storjeno, razlomi drug delavec dvojčka in tretji jih opili na debelem konci.

Pri vsakem tem delu jih je bilo treba po večkrat razbeliti, da so jih lože obdelovali. Zato so postale šivanke premehke, in zdaj jih je treba kaliti. V ta namen jih devljejo v železne ničke, potem potresejo nekoliko ničke in vse šivanke se vležejo po dolgem. Na to jih razbelijo, da postanejo rudečkaste in jih vsujejo potem v mrzlo vodo ali v olje. Pri tem postanejo šivanke prekrhke, zato jih treba zopet nekoliko pogreti, da dobé óno vrsto trdnosti, katere jim je treba. Najboljše šivanke, katere morajo biti posebno elastične, kuhajo v ribjej masti.

Kar se jih je zakrivilo pri tem delu, morajo poravnati z malim kládivom na nakovalu, a óne, kar jih je preveč krivih, se odberó.

Ali take šivanke še niso za rabo, prehrapave in pregrde so še. Treba jih polikati in pogladiti. Na močno, trdo platno jih položé kar do pol milijona, natresejo vmes drobne sipe ali pa razmletega likavnega kámena (Schmirgel) in zmočijo vse to z oljem. Takó napravijo do 42 ali 56 *cm* dolgo klobaso debelo 7—12 *cm*, ovijejo jo s platnom in jo povijó z močno vezíco ali z jermenom. Po 20 do 30 tacih klobas jih pride v nekako mongo, kjer se valjajo pod obodom s kamenjem obloženim sém ter tjà. To traja do 18 ur.

Taka klobasa, prišedša iz monge, je nekoliko čudna zmes šivanek, sipe, olja in nesnage. Da jih očistijo, vsujejo jih v nekak boben, kateri se vrti okolo svoje osi, pridenejo žaganja, in kmalu se očistijo šivanke; žaganje je potegnilo olje, sipo in nesnago nase. Ali zdaj je zopet treba šivanke ločiti od žaganja. Zato jih vsujejo v poseben stroj, podoben čistilnemu stroju za žito, in tu loči veter šivanke od žaganja.

Ali še šestkrat jih zavijejo zopet v klobase s sipo, in trikrat z otrobi; zatorej pridejo še devetkrat v mongo in se čistijo predno jih morejo oprati v gorkeji vodi mjlilnici in jih končno posušiti z žaganjem.

Likanje traje po celih osem dni. Navadne vrste so s tem gotove, samó obrisati se morajo še s platnenimi cunjami ali z mehko irhovino. Pri tem delu se izberó tudi pri likanji potrte in zakrivljene šivanke.

A predno jih pripravijo za razpošiljevanje, morajo jih poprej še položiti, da gledajo vse z ostjó na jedno stran. To delo opravljajo navadno otroci.

Tak delavček jih razprostré po deset ali še po več na mizi, s kazalcem leve roke jih pritisne proti mizi, da se vzdignejo na drugem konci k višku. S kazalcem desne roke, ovitim z debelim suknom pritisne proti k višku molečemu koncu, in vse šivanke, moleče z ostjó proti desnemu kazalcu, ubodejo se v sukno, da jih lahko vzdigne in poravna kakor druge. Z ušesi niz dolu jih potika na to drug delavček v obroček, potrka ž njimi na mizo in potegne óne, katere so prekratke ali predolge iz butarice.

Samó o sebi se umeje, da šivanke zgotovljene na ta način še niso najboljše. V mongi se je mnogim pokvarila ost, mnogim ušesca še niso tako gladka, kakor bi treba bilo. Kolikokrat toži šivilja, da jej šivanka nit grize ali reže. Zato jih je treba novič poostriti. Delavec jih poostri kar po dvajset na jedenkrat na malem brusu, podobnem malemu valčku, in jih valja med prsti sém ter tjà, da pridejo z ostjó od vseh strani v dotiko z brusom.

Da pa ušesa ne režejo niti, treba jih je pogladiti. Dvajset do pet in dvajset šivanek položi delavka na malo bakreno pločo z ušesi vse na isto stran in jih pritisne drugo za drugo proti malemu jeklenemu svedrčku, da povrta in pogládi vsako uho. Ker dela delavka vedno le isto delo, gre jej takó hitro od rok, da gledalec skoraj ločiti ne more, katero šivanko da vrta.

Znano je, da nima vsaka šivanka okroglih ušes, navadno imajo podolgaste. Pri teh ne morejo rabiti svedrčka. Angleži so izumili za to drugo, prav pametno napravo. Na tenke, trde, robčaste jeklene žice nataknejo kar na tisoče šivanek in jih privežejo na nekako motovilo, katero se pa ne vrti okolo osí, nego samo se ziblje sém ter tjà, da se vrté šivanke na vse strani, naprej in nazaj. Čím bolj se prekopicujejo, tem bolje se jim ugladijo ušesa.

Nektere šivanke so pa na debelem konci višnjave. To ni zaradi lepote, nego zato, da niso prekrhke pri ušesih, in da se ne lomijo prerade. V to svrho jih zgrejejo na tem konci s tem, da jih pelje stroj takó, da morajo skozi več malih, tenkih plinovitih lačic.

Ali še zdaj niso pripravljene za na prodaj. Treba jih je še šteti, zaviti jih v papir i. t. d. Ako bi jih hoteli šteti, potrebovali bi delavci preveč časa, zato jih raje tehtajo na posebnej tehtnici. Na jedno stran obesijo sto naštetih šivanek, a na drugo jih denejo toliko, da je ravnotežje. Ali pa rabijo železno ravnilo, katero ima ravno sto zarez, drugo poleg druge, za vsako šivanko po jedno zarezo. Delavec jih potrosi na ravnilo in gleda ali je v vsakej zarezi po jedna šivanka. Te potem zamotajo v papir in jih razposljejo trgovcem.

Toliko dela s tako stvarco, mislil si bode vsak! In vender je šivanka tako dober kup! Kako je to mogoče? Ker jih delajo na milijone na jedenkrat, ker ima vsak delavec svoje posebno delo, jeden reže dan na dan jekleno žico, drugi jih brusi, tretji zbada ušesca i. t. d. Takó gre vsaka šivanka skozi osemdeset in še več rok predno je gotova. V večjej tovarni za šivanke dela do 500 delavcev, kateri naredé čez leto in dan do 350 in še več milijonov šivanek.

Kolike spretnosti je treba pri izdelovanji šivanek, in kakó jo vedó ceniti ljudje, priča najboljše sledeča pripovedka.

Največji mesti na Angleškem, Birmingham (čitaj: Bõrminghã) in Sheffield (čitaj: Šeffihld) ste se pričekali, katero je prvo v obrtništvu. Dogovoré se poslanci njihovi, naj izdela vsako po jedno delo in porotniki naj rabsodijo, kateremu gre prednost. Določen dan pride. Sheffieldski poslanci pokažejo

svoje delo. Jeklen pajek z dolgimi nogami in tenkimi kakor las, katerega so bili naredili, steče po mizi, kakor bi bil živ. Vse se začudi. Kakó čudovit je moral biti stroj v živalici ne večje od grahovega zrna, da je gonil ta čudež sèm ter tjà. Gledaleci začnó ploskati od veselja, vsi so mislili, tega dela ne more prekositi nobeno drugo. — Poslanci Birminghamski pa položé šivanko na mizo. Vse jo ogleduje. Bila je lična in lepa, ali sodniki se nasmehnejo in vže hočejo prisoditi prvim prednost. Kar vzame poslanec šivanko, odvijè šivanki glavo in potegne iz nje še drugo tanjo ali ravno takó lično izdelano kakor prvo. Nato odvijè glavo drugej in potegne še tretjo, iz tretje četrto, iz četrte peto, iz pete še šesto šivanko. Iz tega se vidi, da je bila prva šivanka, tenka in lična vže sama o sebi, le nožnica za druge.

Jednoglasno prisodijo porotniki prednost v obrtstvu Birmingham-u in takó je ostalo do denes.

Kristove solzé.

(Izvirna pripovedka.)

Bajè gleda Krist vsako leto o velikej noči raz Oljske gore v kraje, kjer se je bil porodil, živel, tri leta trudoljubivo delal za vesoljno človeštvo in trpel. Veseli se in žalostí Krist pri tem pogledu. Veseli se v duhu, ker vidi, da je njegovo delovanje v mnogih ljudeh obrodilo obilen sad. Ali kadar v njegovej duši prehajajo podobe ónih nesrečnih ljudi, kateri nočejo vanj verovati niti njegovih zapoved spolnovati, tedaj ga, videčega peklenske muke, obide strah, in grenke solzé porosé mu blede lice. Debele kaplje padajo na zemljo. Zemlja svete kaplje hlastno popije ter jih z velicim poštovanjem hrani v sebi. Kadar bodo mrtvi iz grobov vstali in bodo pravični in krivični vže sojeni, tedaj se bode dvignila lahna meglica iz Oljske goré. Razpršila se bode meglica na vse vetrove, in poprej jasno nebó se bode prepreglo s tenkimi oblaci. Lahen dež bode porósil suho zemljo in zemlja se bode v trenutku prenovila. Krasnejša bode potem, nego je bil nekđaj raj. Večna vzpomlad bode sijala nad pomlajeno zemljo. Pomlajena zemlja bode bivališèe izvoljenih, sveta nebesa — svetá, ker so zemljo svete kaplje Kristove porosile. Samó tist kraj zemlje, kjer bodo prebivali zavrženi, ostal bode pust kakor siva skala; svete kaplje Kristove ga ne bodo porosile. Obdan bode z visocimi gorami in pogled na jasno nebo bode zaprt; večna temá se bode razprostirala nad njim.

Ksaverij.

Potoki tecite.

Potoki tecíte
Livade močíte,
Kjer nežne cvetíce
Slovenske cvetó!

Potoki tecíte
Moj národ budíte
Po zemlji slovenskej
Pozdrávljajte ga!

Potoki tecíte
Junake slavíte,
Ki zemlja slovenska
Rodila jih je!

R.

Listje in cvetje.

Noč.

Za góro se skrilo
Je solnce svetló,
Vse mirno počiva
In spava sladkó.

Glej, mir in tihota
Kraljuje povsód,
In meгла pokriva
Od zunaj vsak kót.

Le slavčeka pesen
Iz grma doní,
Ker tudi po nóči
Bogá rad častí.

Zrelogorec Vipavski.

(Nedelja.) Nedelja je svet dan. Bog sam ga je posvétíl. Ta dan je za počitek in molitev. Zategadel ljudjé odložé v nedeljo vsa svoja poljska in domača opravila. Slečejo svojo vsakdanjo obleko in se oblečejo v praznično ter gredó v cerkev, da se Bogu zahvalijo za vse dobro, kar jim je dal. Ta sveti dan treba da vsak človek posvečuje.

(Laž.) Velika sramota je lagati. Laž ima kratke nogé, pravi prigovor. Kdor se jedenkrat zlaže, ne veruje se mu drugič, naj govori tudi resnico. Kdor te je jedenkrat preváril, ne veruj mu nikoli več, ker ni vreden, da bi mu verjeli. Kdor rad laže, rad krade. Kdor se ne sramuje lagati, tudi krasti ga ni sram.

Kratkočasnica.

* Nese nekemu človeku osel dve krošnji polni loncev, a mož vódi osla vedno za konopec, da ne klecne, boječ se, da se mu potró lonci. Prileze po poti nek človek, začudi se móžu, da se muči in trdo pri glavi drži za konopec ter se vedno obrača na osla. Vpraša ga: „Čemu delaš to, ali ne bi oslíček tudi sam znal iti?“ — A mož mu odgovori: „Jaz vže vem zakaj.“ — A on ga zopet vpraša: „A kaj nosi osel?“ Odgovori mu mož: „Za Bóga, ako prevalí, nič!“

Uganka.

Dve jati golobov.

Letite dve jati golobov, jedno zdolaj, drugo zgoraj. Reče spodnje jato gorenjemu: „Prosimo vas, dajte nam od zgoraj jednega goloba, da nas bode dvakrat več nego je vas.“ A ono gorenje reče dolnjemu: „Nikar, nego dajte vi nam od spodaj jednega, da bode naše jato konči toliko, kolikeršno je vaše.“ Veste li, koliko je bilo v gorenjem jatu golobov, koliko v spodnjem?

V spodnjem pet, v gorenjem trije; ako bi bilo gorenje dalo spodnjemu jednega goloba, ostala bi le dva, a da je dalo dolenje gorenjemu jednega, ostali bi spóčaj štiri, a v gorenjem jatu bi jih bilo ravno toliko. (Vrčevíc.)

Skakalnica.

(Priobčila Irma St.)

rad	tre	po	na	ša	sil	ki	iz
de	lje	ve	pro	ti	še	vi	bi
du	ve	ba	ra	le	ga	poz	ba
bi	li	zem	sel	nal	na	gor	en
se	ro	na	še	ve	krat	ne	že
mu	to	bi	dal	bi	bli	ne	ko
na	po	kra	bo	sar	pla	bil	kaj
so	lju	je	na	da	tam	če	ni

(Rešitev in imena rešilcev v prihodnjem listu.)

Nove knjige in listi.

* Spisi Krištofa Šmida. VI. zvezek. Ferdinand. Čudapolno življenje mladega španjskega grofiča. Poslovenil P. Florentin Hrovat. 8°. 146 str. Z veseljem pozdravljamo to najnovejšo knjigo za našo bolj odraslo slov. mladino ter želimo založniku gosp. Krajcu najboljsega uspeha pri njegovem požrtovanji za probudo slovenskega ljudstva. Želimo pa tudi, da bi gg. učitelji delali na to, da bi se „Spisi Krištofa Šmida“ prej ko mogoče vrstili v šolskarsko knjižnico.

* Narodne Biblioteke, katero izdaja povzetni gosp. J. Krajec v Novomestu, prišli so na svitlo 15. 16. in 17.

snopič. Vsacemu snopiču je cena po 15 kr. — 15. in 16. snopič obsezata nadaljevanje „Babice“, posl. Fr. Cegnar, ki je s tema dvema snopičema zvršena. — 17. snopič ima naslov: Senilia. Poezija v prozi Ivana S. Turgenjeva. Prevel Aleksander Hudovernik. — Krajčevo „Narodno Biblioteko“ priporočamo v prav obilo naročevanje.

* Ljudske knjižnice sta izišla dalje 9. in 10. snopič. Deveti snopič obseza konec povesti „Mati in sin“. Dalje sledeče povesti 1) Sotir. Povest iz časov grške ustaje. Prevel H. Majar; 2) Grof Ruginski. Prosto iz nemškega; 3) Stari grad. Spisal Ivan Jenko. — Deseti snopič obsega 15 kratkih povesti v poduk in zabavo. Zapisal J. S. Gombarov. — Ta zvezek je primeren tudi za šolarske knjižnice in ga priporočamo v ta namen.

* Milovanka. Sbirka popevaka za mladež obojega spola. U Zagrebu. Nakladom knjižare Mučnjak-Senftlebenove. 1885. 8°. 37 str. — Ta najnovejša pesmarica za hrvatsko mladež obsega 36 napevov od različnih hrvatskih skladateljev, med katerimi nahajamo tudi našega A. Foerterja, Fr. Gerbića in Fr. Vilharja. Priporočamo prav živo to izvrstno sestavljeno pesmarico tudi našim gg. ljudskim učiteljem, ki podučujejo petje v ljudskejši šoli. Cena knjižici je 30 kr. in se dobiva v vseh hrvatskih knjižarah.

* Sveta bráca Ciril i Metod. Kao uspomenu na tisućgodišnjicu Metodove smrti priredio hrvatskomu puku Ljudevit Tomšić, gradski učitelj u Zagrebu. 1885. Nakladom knjižare Mučnjaka i Senftlebena. 16°.

32 str. Cena 10 kr., s poštnino 12 kr. — Prav mična in zanimiva knjižica, katera zasluži, da jo vsak človek prebere. Jezik je vsacemu izobraznemu Slovincu razumljiv, zatorej jo priporočamo tudi našim ljudem.

Gg. A. G. v. S.: Pesen „Milica in mati“ ni za natis! — F. i v. S.: Kar je dobrega, pride na vrsto. — Slavoljub: Prizor „Strije iz mesta“ smo odložili za december. — J. Budančan v Rakovcu: Povest „Prava prijatelj“ ni še ugodna za natis. — Iv. J. Pripovedko „Vražji kamen“ smo zavrgli. — Tone iz gošče: Z rebusi ni moremo na svitlo, ker nimamo nobenega lesorezca v Ljubljani; tudi bi nas stali slikani rebusi preveč novcev, kar pa „Vrtec“ ne premore. O drugih Vaših stvarih o priložnosti pisмено. — L. i v. G.: Poslanim pesencam bi treba še pile. Tudi je treba, da uredništvu svoje pravo ime objavite, ker sestavkov od brezimnih pisateljev ne sprejemamo. Umeje se, da „Vrtevim“ čitateljem ostane Vaše ime tajno. — A. O. pri Sv. A.: Enaka računška naloga je vže bila v „Vrtci“. — Fr. K. pri sv. Vidu: Enake naloge z drugačnimi številkami so vže bile v prejšnjih „Vrtevih“ letnikih. Tudi naloga od dragih karnov je vže znana. Pošljite nam kaj novega! — Ljub. Z. v M.: Poslane računške naloge so vže vse znane; umeje se z drugačnimi številkami, kar je eno in isto. — L. M. v Gorici: Pesen „Trije lovci“ ni za natis. — Fr. L. v Varaždinu: Pesen „Prvi evci“ bi treba vso predelati, predno bi bila za natis. V tej obliki je ne moremo natisniti. — K. v N.: Vaš spis „Pohod v svet“ bi treba nekoliko predelati, predno se natisne; za zdaj smo ga odložili, pride kasneje na vrsto.

Vabilo k naročbi.

*S prihodnjim mesecem se začne drugo polletje; zatorej uljudno prosimo vse naše dosedanje čast. gg. naročnike, katerim je s tem listom polletna naročnina potekla, da nam naročnino za II.*polletje prej ko mogoče pošljejo, da more „Vrtec“ tudi v prihodnje redno izhajati. Želimo tudi, da bi se še mnogo novih naročnikov nabralo, katerim še z vsemi letošnjimi listi lahko postrežemo. Čim več naročnikov, tem lepši bode tudi „Vrtec“.*

Celoletna naročnina na Vrtec je 2 glđ. 60 kr., za pol leta 1 glđ. 30 kr.

Onim gg. naročnikom, ki nam letos še niso nič naročnine poslali, primorani smo s prihodnjim mesecem list obustaviti, ako nam zaostale naročnine do konca tekočega meseca ne pošljejo.

Prijatelji slovenske mladine! podpirajte jedini list, katerega ima naša dobra, nadepolna slovenska mladina.

Uredništvo „Vrtčevo“,

mestni trg št. 23 v Ljubljani.

„Vrtec“ izhaja 1. dné vsacega meseca, in stoji za vse leto 2 gl. 60 kr.; za pol leta 1 gl. 30 kr. Napis: Uredništvo „Vrtčevo“, mestni trg, št. 23 v Ljubljani (Laibach).

Izdatelj, založnik in urednik **Ivan Tomšić**. — Natisnila Klein in Kovač v Ljubljani.